

Obsah

<i>Tabulky, mapy a grafy</i>	8
<i>Úvod</i>	13
A. Fénix Rusko	
1. Otevřenost prostoru.....	17
2. Přírodní prostředí	37
3. Rusové a Rusko	55
B. Formování suverenity	
4. Kyjevská Rus	75
5. Mongolská nadvláda	93
6. Moskevská Rus a Ruské carství.....	109
7. Ruské impérium	123
8. Sovětský svaz.....	181
C. Státní idea	
9. Třetí Řím a vlastenectví	261
10. Západnictví a panslovanství	271
11. Sovětská idea	295
12. Eurasijství	321
D. Mocenský potenciál	
13. Demografie a ekonomika	341
14. Vojenská síla.....	367
E. Rusko v prostoru	
15. Blízké zahraničí	399
16. Rusko a Západ	433
17. Rusko a Východ	467
18. Epilog: Geopolitické desatero Ruska	495
Tabulková příloha	504
<i>Použité zdroje</i>	519

Tabulky, mapy a grafy

Tabulky

Tabulka č. 1: Pojetí vztahů Ruska k EU/NATO	18
Tabulka č. 2: Pět státních podob Ruska	20
Tabulka č. 3: Osudové okamžiky Ruska a Sovětského svazu	21
Tabulka č. 4: Teploty ve vybraných městech.....	51
Tabulka č. 5: Etnika Ruské federace	55
Tabulka č. 6: Změny velikosti ruského státu.....	61
Tabulka č. 7: Územní zisky ruských vladařů, 16. až 19. století	62
Tabulka č. 8: Územní expanze Ruska a Spojených států	64
Tabulka č. 9: RSFSR v rámci Sovětského svazu	67
Tabulka č. 10: Velikost vybraných starověkých a středověkých států	76
Tabulka č. 11: Kulikovská bitva a stání na řece Ugře.....	106
Tabulka č. 12: Populační a ekonomický růst Ruského impéria, 1500 až 1913	123
Tabulka č. 13: Obyvatelstvo Ruské říše od 17. století do začátku 20. století	125
Tabulka č. 14: Etnické složení Ruského impéria, 1719 až 1914.....	127
Tabulka č. 15: Vzdálenosti z Moskvy na některá místa konfliktů	133
Tabulka č. 16: Padlí a zemřelí ruští vojáci v důsledku válek, 1700 až 1918	134
Tabulka č. 17: Poltavská bitva, červen 1709	140
Tabulka č. 18: Dělení Polska, 18. a 19. století	142
Tabulka č. 19: Velikost evropských armád, 1630–1814	144
Tabulka č. 20: Bitva u Borodina, srpen 1812	146
Tabulka č. 21: Ruské ztráty v expedici proti maďarské revoluci, 1849.....	151
Tabulka č. 22: Rusko-turecké války, 1568–1918	156
Tabulka č. 23: Rusko-perské války, 1651–1828.....	158
Tabulka č. 24: Produkce a export ropy v Ruském impériu v porovnání s produkcí v USA.....	159
Tabulka č. 25: Celkové ztráty v Krymské válce, 1853 až 1856.....	161
Tabulka č. 26: Podíl mocností na vojensky využitelné ekonomice Evropy, 1816–1860	162
Tabulka č. 27: Smlouvy upravující rusko-čínské hranice, 1689 až 1860	169
Tabulka č. 28: Rusko-japonská válka, 1904–1905	173
Tabulka č. 29: Podíl mocností na vojensky využitelné ekonomice Evropy, 1870–1913	176
Tabulka č. 30: Padlí a zemřelí ruští vojáci v nejdůležitějších válkách, 1700 až 1918.....	177
Tabulka č. 31: Podíl mocností na vojensky využitelné ekonomice Evropy, 1920–1940	182
Tabulka č. 32: Podíl supervelmocí na vojensky využitelné ekonomice, 1945–1990	183
Tabulka č. 33: Počet intervenčních vojáků, únor 1919	190
Tabulka č. 34: Osud polských zajatců z roku 1939	199

Tabulka č. 35: Ozbrojené konflikty a války SSSR do začátku Velké vlastenecké války	202
Tabulka č. 36: Ztráty Rudé armády v první fázi Velké vlastenecké války	206
Tabulka č. 37: Propočet lidských ztrát SSSR v důsledku 2. světové války	208
Tabulka č. 38: Ztráty civilního obyvatelstva na sovětském území okupovaném nacisty	209
Tabulka č. 39: Některé ukazatele proměny ekonomiky SSSR v podmínkách války	210
Tabulka č. 40: Osetá plocha hlavních zemědělských kultur v SSSR za války	211
Tabulka č. 41: Výroba hlavních druhů vojenské techniky v SSSR v době války	211
Tabulka č. 42: Evakuace velkých průmyslových podniků za Velké vlastenecké války	213
Tabulka č. 43: Podíl mocností na vojensky využitelné ekonomice Evropy, 1941–1944	213
Tabulka č. 44: Nevratné ztráty Rudé armády a Válečného námořnictva za 2. světové války	215
Tabulka č. 45: Okupované území SSSR během Velké vlastenecké války	217
Tabulka č. 46: Ztráty Rudé armády a Válečného námořnictva ve válce s Japonskem, 1945	218
Tabulka č. 47: Mandžuská operace Rudé armády, 1945	218
Tabulka č. 48: Dohoda o procentech mezi W. Churchillem a J. V. Stalinem, 1944	222
Tabulka č. 49: Ztráty sovětských a ruských vojáků, 1945–1991	225
Tabulka č. 50: Ztráty sovětských ozbrojených sil při osvobození jiných zemí od německých nacistů a japonských militaristů, 1944–1945	226
Tabulka č. 51: Členské státy Varšavské smlouvy, 1955–1991	230
Tabulka č. 52: Sovětské ztráty během intervence v ČSSR, 21. 8. až 20. 9. 1968	231
Tabulka č. 53: Vývoj zbraní v době studené války	234
Tabulka č. 54: Smlouvy SSSR a USA o omezení strategických zbraní	242
Tabulka č. 55: Sovětské lidské ztráty ve válce v Afghánistánu, 1979–1989	247
Tabulka č. 56: Počty sil a konvenčních prostředků Sovětské armády, červenec 1991	252
Tabulka č. 57: Relativní technologická úroveň vojenských rozmístěných systémů, SSSR/USA ..	253
Tabulka č. 58: Poměr HDP na hlavu mezi SSSR a USA, 1946–1991	256
Tabulka č. 59: Oficiální národnost, západnictví a slovanofilství	273
Tabulka č. 60: Národnostní složení revolucionářů poslaných do vyhnanství na Sibiř, 1907–1917	302
Tabulka č. 61: Podíl etnických Rusů na obyvatelstvu sovětských republik	304
Tabulka č. 62: Zabití v návaznosti na revoluci v říjnu 1917	313
Tabulka č. 63: Ekonomická pomoc SSSR do zahraničí, 1954–1989	318
Tabulka č. 64: Etničtí Rusové v postsovětském prostoru	342
Tabulka č. 65: Přibližná velikost odepsaného dluhu vybraným zemím, 1992 až 2014	346
Tabulka č. 66: Změny ve výrobě a spotřebě v Rusku, Bělorusku a na Ukrajině, 1990 až 1998 ..	347
Tabulka č. 67: Podíl lidí žijících pod hranicí chudoby v bývalém SSSR	348
Tabulka č. 68: Zahraniční obchod Ruska, 2000–2016	352
Tabulka č. 69: Počty vojáků v SSSR a Ruské federaci, 1990–2000	374
Tabulka č. 70: Smlouvy Ruské federace s USA o omezení strategických zbraní	378

Tabulka č. 71: Jaderné síly Ruské federace, 2017	379
Tabulka č. 72: Změny vzdáleností NATO k Ruské federaci.....	380
Tabulka č. 73: Ruské vojenské ztráty v postsovětském prostoru	382
Tabulka č. 74: Základny Ozbrojených sil Ruské federace v zahraničí, 1993–2017	383
Tabulka č. 75: Bojové akce ozbrojených sil Ruské federace, 1994 až srpen 2017.....	384
Tabulka č. 76: Terorismus v Rusku, 1991–2016	387
Tabulka č. 77: Hodnota exportu zbraní Ruské federace, 1992–2016.....	393
Tabulka č. 78: Vybrané ukazatele moci států vzniklých po rozpadu SSSR, 1989	401
Tabulka č. 79: Nejdůležitější organizace v postsovětském prostoru	403
Tabulka č. 80: Zahraniční obchod Ruska se zeměmi SNS a EurAzES, 2000–2016	404
Tabulka č. 81: Rozmístění strategických sil v době rozpadu SSSR	410
Tabulka č. 82: Rusové v republikách SSSR, 1989.....	411
Tabulka č. 83: Výsledky prezidentských voleb na Ukrajině, 2010	422
Tabulka č. 84: Výsledky parlamentních voleb na Ukrajině, 2012.....	422
Tabulka č. 85: Prokázané rezervy ropy a plynu států Ruska, Střední Asie, Ázerbájdžánu a Evropské unie	430
Tabulka č. 86: Chronologie vztahů Ruska a NATO/EU	443
Tabulka č. 87: Obchod Evropské unie s Ruskou federací	453
Tabulka č. 88: Energetická závislost Evropské unie na dovozu.....	457
Tabulka č. 89: Země původu uranu spotřebovaného v Evropské unii, 2015.....	459
Tabulka č. 90: Členství v NATO/EU.....	462
Tabulka č. 91: Zahraniční obchod s vybranými asijskými zeměmi a Německem, 2000–2016	468
Tabulka č. 92: Materiální složky moci Ruska, Číny a USA, srpen 2017	476
Tabulka č. 93: Materiální složky moci KLDR a Korejské republiky, srpen 2017	484
Tabulka č. 94: Zahraniční obchod Ruska s Tureckem a Íránem, 2000–2016	489
Tabulka č. 95: Čtyři ruské státnosti	504
Tabulka č. 96: Velké války v novověku s účastí Ruska	505
Tabulka č. 97: Hlavní orografické části Ruské federace.....	507
Tabulka č. 98: Ekosystémy Ruské federace	508
Tabulka č. 99: Krajiní body Ruské federace.....	508
Tabulka č. 100: Klimatické pásy Ruské federace	509
Tabulka č. 101: Veliká knížata kyjevská do roku 1157.....	509
Tabulka č. 102: Dědicové Mongolské říše	510
Tabulka č. 103: Moskevští vladaři v době mongolské nadvlády, 1263 až 1505.....	511
Tabulka č. 104: Moskevští vladaři, 1462 až 1613.....	512
Tabulka č. 105: Ruští carové romanovského panovnického dvora	512
Tabulka č. 106: Titul ruského cara na začátku 20. století.....	513
Tabulka č. 107: Nejvyšší představitelé komunistické strany Sovětského svazu.....	513

Tabulka č. 108: Předsedové vlád Sovětského svazu.....	514
Tabulka č. 109: Nejvyšší představitelé Sovětského svazu	514
Tabulka č. 110: Ministři zahraničních věcí Sovětského svazu	515
Tabulka č. 111: Hlavní výsledky referenda o zachování SSSR, 17. března 1991.....	515
Tabulka č. 112: Prezidenti Ruské federace.....	516
Tabulka č. 113: Předsedové vlád Ruské federace	516
Tabulka č. 114: Ministři zahraničních věcí Ruské federace	517
Tabulka č. 115: Jaderné arzenály, červenec 2017	517

Mapy

Mapa č. 1: Geopolitické vektory staroruského státu	24
Mapa č. 2: Geopolitické osy Evropy.....	29
Mapa č. 3: Tlak nomádů na Evropu	30
Mapa č. 4: Dálnévýchodní geopolitický vektor.....	33
Mapa č. 5: Mackinderova představa světa z roku 1904	40
Mapa č. 6: John LeDonne: <i>Heartland</i> a pobřežní území.....	42
Mapa č. 7: Panregiony podle Karla Haushofera.....	44
Mapa č. 8: Ekosystémy Ruska	48
Mapa č. 9: Průměrné roční teploty v Ruské federaci.....	50
Mapa č. 10: Polsko-litevská unie, 1618	60
Mapa č. 11: Území Kyjevské Rusi v 11. století	78
Mapa č. 12: Postup mongolských vojsk do Evropy a následníci mongolské říše, 1250	97
Mapa č. 13: Růst území ruského státu, 1553 až 1801	124
Mapa č. 14: Změny území Ruského impéria, 1801 až 1905.....	168
Mapa č. 15: Vývoj hranice Ruského impéria a Číny, 1689 až 1905	171
Mapa č. 16: Německá okupační linie, 1918.....	188
Mapa č. 17: Hranice Polska a Curzonova linie	192
Mapa č. 18: Průběh Velké vlastenecké války do poloviny roku 1942	205
Mapa č. 19: Svět v osmdesátých letech 20. století.....	227
Mapa č. 20: Etnické skupiny v Sovětském svazu, 1979.....	305
Mapa č. 21: Zóny vlivu Ruska a Německa podle Alexandra Dugina.....	336
Mapa č. 22: Arktická oblast a nároky pobřežních států.....	359
Mapa č. 23: Objekty strategického významu na území Ruské federace	377
Mapa č. 24: Vojenské okruhy v Ruské federaci.....	391
Mapa č. 25: Hranice mezi Západem a Východem podle Samuela Huntingtona	441
Mapa č. 26: Síť ruských ropovodů směřující do zahraničí, 2017	478
Mapa č. 27: Síť ruských plynovodů směřující do zahraničí, 2017	479
Mapa č. 28: Nová hedvábná stezka	482

Grafy

Graf č. 1: Vývoj velikosti HDP Sovětského svazu a Spojených států, 1945–1990	234
Graf č. 2: Vývoj vojenských výdajů SSSR a USA, 1946 až 1991	235
Graf č. 3: Počet jaderných náloží SSSR a USA, 1945–1991	239
Graf č. 4: Přestavba a cena ropy, 1980–1994	255
Graf č. 5: Vojenské výdaje SSSR a USA na hlavu, 1989–1990	257
Graf č. 6: HDP SSSR, 1925–1940	315
Graf č. 7: Populace SSSR, 1925–1940	315
Graf č. 8: Počet obyvatel Ruské federace, 1991 až 2017	343
Graf č. 9: Migrace z Ruské federace, 1997 až 2015	344
Graf č. 10: Meziroční změny HDP Ruské federace, 1993 až 2020.....	345
Graf č. 11: Velikost hrubého domácího produktu Ruské federace	346
Graf č. 12: Vývoj ceny barelu ropy Brent, 1991 až 2016.....	352
Graf č. 13: Dynamika vývoje devizových rezerv Ruské federace, 1992 až 2017	354
Graf č. 14: Rusko – svoboda versus cena ropy.....	356
Graf č. 15: Podíl Ruské federace na světovém hrubém domácím produktu.....	365
Graf č. 16: Vojenské výdaje SSSR a Ruské federace, 1988–2016	375
Graf č. 17: Státy s největšími vojenskými výdaji a NATO, 2016.....	381
Graf č. 18: Kdyby se referendum o vstupu Ukrajiny do NATO konalo dnes, pro co byste hlasoval?, 2016.....	415
Graf č. 19: Jakým jazykem mluví doma obyvatelé Ukrajiny, 2016	416
Graf č. 20: Podíl Ruska a EU na zahraničním obchodu Ukrajiny, 2012.....	419
Graf č. 21: Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s činností Vladimíra Putina ve funkci prezidenta (premiéra) Ruska?	454
Graf č. 22: Podíl dodávek plynu do Evropské unie, 2014.....	458
Graf č. 23: Podíl dodávek ropy do Evropské unie, 2014.....	458
Graf č. 24: Podíl dodávek pevných paliv do Evropské unie, 2014	459